

Õiguskantsler

Teie 17.02.2019 nr

Meie 03.04.2019 nr 6-4/190330/1901689

Lasteaia kohatasu suurus

Lugupeetud avaldajad

Palusite kontrollida Lääne-Harju Vallavolikogu 27.12.2018 määruse nr 40 „[Lapsevanema osalustasu kehtestamine Lääne-Harju valla koolieelsetes lasteasutustes](#)“ (edaspidi määrus) § 2 lõike 1 ja § 3 põhiseaduspärasust.

Määruse § 2 lg 1 sätestab, et Lääne-Harju valla lasteaedades on lapsevanema makstava osalustasu ülemmäär 65 eurot lapse kohta kuus. Samas on määruse §-s 3 loetletud lasteaiad (endise Padise ning Vasalemma valla ja Paldiski linna lasteaiad), kus tasu on määrukses kehtestatud aja jooksul väiksem.

Teie hinnangul koheldakse endise Keila valla territooriumil asuvates lasteaedades käivate laste vanemaid põhjendamatult halvemini, kuna nemad on pidanud maksma juba määruse jõustumisest alates osalustasu § 2 lg 1 järgi ehk 65 eurot kuus. Kirjutasite, et samas on endise Keila valla lasteaedades [kulu ühe lapse kohta](#) väiksem kui teistes Lääne-Harju valla lasteaedades.

Mõistan, et selline olukord tundub ebaõiglane. Õigusakte ja vallalt saadud selgitusi arvestades ei saa aga siiski väita, et määruse § 2 lg 1 ja § 3 ette nähtud erisused ning nende kaotamine alles üleminekuaja järel, oleks põhiseadusevastane.

[Koolieelse lasteasutuse seaduse](#) (KELS) § 27 lg 3 sätestab, et lasteasutuse muud kulud (lasteasutuse majandamiskulud, personali töötasu ja sotsiaalmaks ning õppevahendite kulud) kaetakse valla- või linnaelarvest ning valla- või linnavolikogu otsusel osaliselt vanemate poolt. Seejuures ei või vanemate kaetav osa ühe lapse kohta ületada 20 protsenti Vabariigi Valitsuse kehtestatud palga alammäärast.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Valla- või linnavolikogu kehtestab vanemate kaetava osa määra, mis võib olla diferentseeritud sõltuvalt lapse vanusest, lasteasutuse majandamiskuludest või muudest asjaoludest (KELS § 27 lg 4). Seega lubab seadus võtta tasu diferentseerimise aluseks ka seaduses sõnaselgelt sätestamata asjaolud.

Enne ühinemist Lääne-Harju vallaks oli Keila valla, Paldiski linna, Vasalemma valla ja Padise valla määrustes vanemate makstava kohatasu suurus erinev. Vallavolikogu selgituse kohaselt tuli vanematel 2018. aastal maksta lasteaia kohatasu järgmiselt¹: Keilas 50 eurot, Paldiskis 35 eurot, Vasalemmas 25 eurot, Padisel 25 eurot kuus. Sellele summale lisandus veel toiduraha.

Vald selgitas õiguskantslerile, et uue määruse koostamisel sooviti kehtestada kõigile lapsevanematele ühtne kord nii, et rahaline tagasilöök oleks võimalikult väike. Kuigi määruse § 2 lg 1 järgi peavad kõik vanemad hakkama lasteaia kohta eest maksma ühesugust tasu (65 eurot), peeti õiglaseks luua üleminekukord, mis arvestaks igas omavalitsusüksuses enne ühinemist kehtinud kohatasu suurust.

See tähendab, et endise Keila valla lasteaedades käivate laste vanemad pidid pärast määruse jõustumist hakkama maksma lasteaia kohta eest 65 eurot kuus (15 eurot rohkem võrreldes 2018. aasta tasuga), kuid teiste lasteaedade vanemate makstav osalustasu tõuseb 65 euronni järk-järgult.

Määruse kehtimise esimesel aastal suurenes Paldiski, Vasalemma ja Padise lasteaedade kohatasu 20 euro võrra. Kui järkjärgulist üleminekut poleks rakendatud, oleks suurenenud Paldiski, Vasalemma ja Padise lasteaedades käivate laste vanemate makstav tasu hüppeliselt (võrreldes 2018. aasta tasuga 30 eurot ja 40 eurot).

Kirjutasite, et endise Keila valla lasteaedades oli 2018. aastal kulu ühe lapse kohta väiksem kui teistes Lääne-Harju valla lasteaedades.

Nagu eespool öeldud, ei pea KELS-i kohaselt tasud olema diferentseeritud majandamiskulude alusel. Vald selgitas, et määruse eesmärk oligi kehtestada kogu vallas ühtne fikseeritud osalustasu (65 eurot).

Niisiis, endise Paldiski linna ning Vasalemma ja Padise valla lasteaedade kohatasu sujuva suurendamise vajadust saab pidada erineva kohtlemise mõistlikuks ja asjakohaseks põhjuseks. Samuti on see kooskõlas KELS § 27 lg-ga 4.

Oluline on silmas pidada, et ehkki endise Keila valla lasteaedades kohatasu suurenes, võivad tegelikkuses lasteaia seotud kulutused hoopis väheneda.

Nimelt võttis Lääne-Harju Vallavolikogu 27.12.2018 vastu määruse nr 39 „[Toidukulu katmise kord Lääne-Harju valla koolieelsetes lasteasutustes](#)“. Selle määruse § 3 lg-te 1 ja 2 kohaselt katab vald kehtestatud piirmäära (1 euro ja 80 senti) ulatuses lasteaialaste toidukulu päevamaksumuse ja lapsevanem vabastatakse lapse toidukulu tasumisest.

See tähendab, et kui aastal 2018 pidi lapsevanem peale kohatasu (50 eurot) maksma veel toiduraha (2018. aastal oli see samuti 1 euro ja 80 senti päevas), võis olenevalt lapse lasteaia käidud päevade arvust vanema kulu olla suurem kui 65 eurot kuus.

¹ Vt ka Lääne-Harju valla haridusvaldkonna [arengukava](#), lk 58: „Lasteaedade kohatasu oli lapsevanemale kõrgeim Klooga, Laulasmaa ja Lehola lasteaedades (47 eurot kuus). Paldiski lasteaedades oli tasu 35 eurot kuus ning Rummu ja Vasalemma lasteaedades 25 eurot kuus. Kõige madalam oli kuutasu Padise lasteaedades (23,5 eurot kuus).“

Tõsi, lasteaia hoolekogu võib vastu võtta otsuse (mille kinnitab direktor), et lapse toidukulu päevamaksumus on suurem kui valla kehtestatud piirmäär 1 euro ja 80 senti (KELS § 27 lg 2). Sellisel juhul tuleb vanemal tekkiv toidukulu vahe siiski kinni maksta.

Loodan, et selgitusest on abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Koopia: Lääne-Harju Vallavalitsus

Aigi Kivioja 6938428; Aigi.Kivioja@oiguskantsler.ee